

Koppelon kyläyhdistys ry

KYLÄSUUNNITELMA

2015-2020

18.9.2015

KOPPELON KYLÄYHDISTYKSEN KYLÄSUUNNITELMA

Koppelon kyläyhdistyksellä on olemassa oleva kyläsuunnitelma vuodelta 1998. Kyläsuunnitelmaa on päivitetty Ideat kehiin –Inarin kylien esiselvityshankkeen aikana yhteistyössä kyläyhdistyksen ja kylän asukkaiden kesken. Kyläsuunnitelman aloituspalaveri pidettiin Koppelossa 2.9.2015.

Ideat kehiin esiselvityshanke järjesti avoimen kylätapaamisen 19.9.2015 Koppelon kylätalolla yhteistyössä kyläyhdistyksen kanssa. Tilaisuuden tavoitteena oli saada aikaan keskustelua kyläläisten ja vapaa-ajan asukkaiden kesken kylän tulevaisuudesta. Tilaisuudessa käytettiin metodina tulevaisuusverstasta, jolla saatiin kartoitettua asukkaiden toiveet palveluiden ja kylän yhteisen toiminnan suhteen. Ulkopuolisena työpajaohjaajana toimi yhteisö- ja aluekehittäjä Hilma Heikkinen. Kyläläisten tuotettua materiaalia on kirjattu kyläsuunnitelmaan. ”Kylätoiminnan tavoitteena on kylän ja sen lähialueiden kaikinpuolisen sosiaalisen sekä henkisen hyvinvoinnin ylläpito ja kehittäminen”. Kyläsuunnitelmaan kirjataan tärkeimmät tavoitteet sen saavuttamiseksi.

Ideat kehiin -esiselvityshanke on Inarin kunnan elinkeinojen kehittäjän Elinkeinot & kehitys Nordica hallinnoima hanke, jonka rahoittajana toimii Leader Pohjoisin Lappi. Esiselvityshankkeen toiminta-aikana (15.7–31.12.2015) selvitetään Inarin kylien kehittämis- ja investointitarpeet.

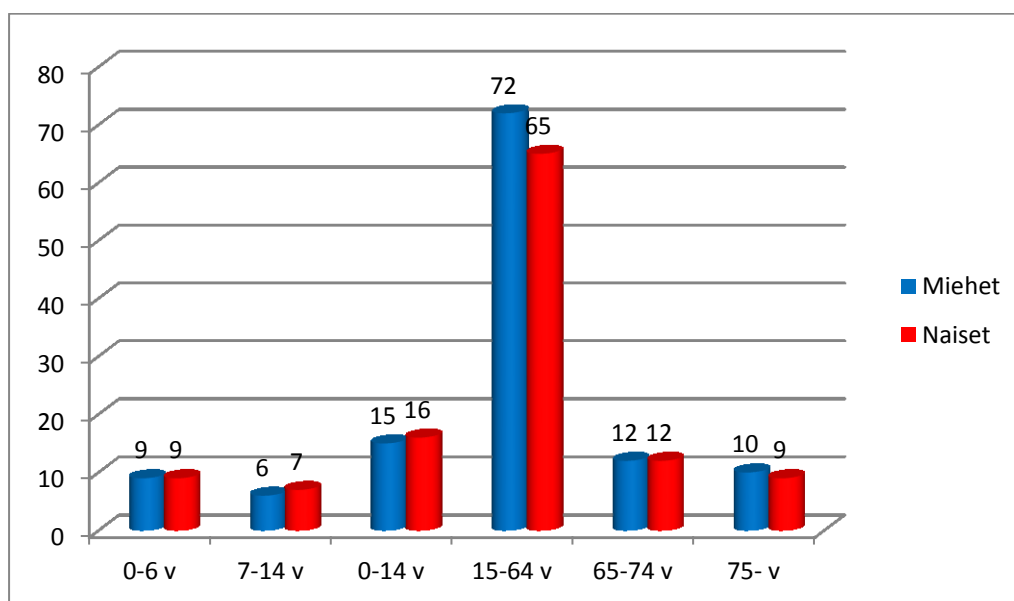
KOPPELON KYLÄN TOIMINTA-AJATUS

1. Toimia kaikella tavoin siten, että kylä pysyy asuttuna ja että kylässä voivat asua niin nuoret kuin työikäiset sekä vanhukset.
2. Osallistuu aktiivisesti muiden kylien kanssa yhteisten toisiaan tukevien kehityshankkeiden ja tapahtumien eteenpäin viemiseen sekä järjestämiseen.
3. Tukea kuntaa sen pyrkimyksissä kylien elinvoimaisuuden turvaamiseksi ja siten auttaa kuntalaisten yleisen hyvinvoinnin kasvua.
4. Hyödyntää kylän sijainti porttina Inarinjärvelle.
5. Hankkia aktiivisesti eri organisaatioita käyttäen tietoa kylän hankkeiden rahoitusmahdollisuuksista huomioiden EU:n tätä aluetta koskevat eri ohjelmat.

KOPPELO – ÄITILINNUN KYLÄ

Koppelo äitilinnun kylä, sijaitsee lähes täydellisen kauniin luonnon keskellä Inarin kunnassa, osittain Manner-Suomen Natura 2000 – alueen kupeessa. Asutus on keskittynyt pääsääntöisesti kirkasvetisen Ivalojoen varrelle, noin 5-10 kilometrin etäisyydeltä Ivalon kuntakeskuksesta. Kylän vaaramaisemien päältä avautuu hienot näköalat Inarinjärvelle sekä Veskoniemeeseen. Koppelon kylä alkaa Mustajoesta ja päättyy Ivalojoki-suistoon Sota-Mattiin. Kylän vakituinen asutus on ollut kylällä jo useita sukupolvia ja kartasta löytyy merkintä Koppelon kylästä jo vuodelta 1808. Koppelossa asumisen etuihin kuuluu Ivalojoki, jossa veneillään ja melotaan paljon.

Koppelon kylästä puhuttaessa voidaan nimetä henkilöt asuinpaikan mukaan neljään alueeseen; Viekkala, Lammasniemi, Keski- ja Alakoppelo sekä Ukonjärven alue. Tilastotietojen valossa Koppelon Ukonjärven alueella asui 31.12.2013 227 henkeä. Ukonjärven alue on lomakylän ja huviloiden aluetta. Ukonjärven rantamilla on vakinaista sekä useita vapaa-ajan asuntoja. Sovintovaaran päällä sijaitsee Inarinjärven näköalapaikka. Kiinteä asutus sijoittuu pääasiassa Koppelon Ivalonjoen länsipuolelle, jossa oli vuoden 2013 lopussa 211 henkeä, niistä oli alle 15-vuotiaita 31 henkilöä ja yli 65-vuotiaita 43 henkilöä.

Kuvio 1. Koppelon alueen ikärakenne 31.12.2013. Lapin liitto

KOPPELON KYLÄN PALVELUT

Palvelut sijaitsevat Ivalon kuntakeskuksessa, jonne matkaa kertyy 4-10 km:ä riippuen asuinpaikasta. Kylän koulu lakkautettiin vuonna 2005 joten lapset käyvät koulua Ivalossa, jossa sijaitsee ala- ja yläaste sekä lukio. Inarin kunnan kirjastoauto tuo kirjastopalvelut kylälle kerran viikossa. Julkista liikennettä kylältä ei ole, joten oma auto on välttämättömyys kotitalouksissa. Kylän asukkaista, jotka ovat työelämässä, työssäkäyntialueena ovat pääsääntöisesti Ivalo ja Saariselkä. Posti jaetaan maanantaista perjantaihin. Kyläläiset ovat kokeneet haasteelliseksi kapean ja huonokuntoisen tien, joka on myös suuri turvallisuusriski. Kylässä on vesijohtoverkosto, mutta ei viemäriverkostoa, vaikka jätevedenpuhdistamo sijaitse muutaman kilometrin päässä kylästä.

Kunnalta on saatu rahoitusta latujen tekemiseen ja aukipitämiseen sekä luistinradan jäädyttämiseen ja auraamiseen, joka on suoritettu yhdessä kyläyhdistyksen kanssa. Kylätalkkaritoiminta käynnistettiin 2009 heinäkuussa, mutta se on jouduttu lopettamaan varojen puutteen vuoksi. Tavoitteena on, että se saadaan käynnistettyä uudelleen pysyväksi toiminnaksi. Kylätalkkarin apu antaa osaltaan vanhusväestölle mahdollisuuden asua pidempään kotona, mutta on myös tärkeä lisäapu lapsiperheille.

KYLÄTALO ON KYLÄN SYDÄN JA SIELLÄ TAPAHTUU PALJON YMPÄRI VUODEN

Koppelon kyläjuhlia vietettiin uudella kylätalolla elokuussa 2009. Kylätalolle on löytynyt järkevää käyttöä sen jälkeen kun yksityisyrittäjä lahjoitti koulun asuntolarakennuksen kyläyhdistyksen käyttöön. Kylätalo on ollut ahkerassa käytössä ja alakerrassa asuttavat vuokralaiset sekä muut talon vuokratulot ovat olleet yhdistykselle hyvä tulonlähde. Vuokratuloilla kyläyhdistys pystyy rahoittamaan talon ylläpidosta koituvia kustannuksia. Kansalaisopiston toiminta sekä yksityisten- että järjestöjen vuokratulot ovat olleet hyvää varainhankintaa kyläyhdistykselle.

Kylätalo on mahdollistanut erilaiset harrastustoiminnot sekä yhteisten ja yksityisten tilaisuuksien järjestämisen. Kylätalotoiminta on vilkastunut vuosi vuodelta ja yhteiset tilaisuudet ja talkoot ovat luoneet Koppeloon hyvän yhteishengen. Kyläyhdistyksen lisäksi kylässä toimii Koppelon Erämiehet ry ja Koppelon - Akujärven osakaskunta sekä Koppelon lämpöosuuskunta, johon kyläyhdistys myös kuuluu.

KOPPELON KYLÄYHDISTYKSEN TOIMINTA

Korkeinta päätäntävaltaa kylän asioista käyttää kyläyhdistys. Kyläyhdistys valitsee vuosittain hallituksen joka toimeenpanee kyläyhdistyksen päättämät asiat ja valmistelee kyläyhdistykselle tulevat asiat. Kyläyhdistys valitsee vuosikokouksessa kylälle hallituksen puheenjohtajan. Kyläyhdistyksen rahoitus koostuu kunnan toiminta-avustuksesta, vuokratuloista sekä kylähallituksen toimeenpanemisista erilaisista tapahtumista.

Koppelon kyläyhdistys ry järjestää jo perinteeksi muodostuneita ”kylästäilyillat” pitkin vuotta sekä kyläjuhlat heinäkuussa Inari viikkojen aikana. Uusina vuosittaisina tapahtumina ovat syksyllä pidettävät Koppelon kierros ja rantakalailta nuottauksineen sekä soihtuhiito talvella. Koppelon kierros sai tänä vuonna liikkeelle 30 osanottajaa. ”On mukavaa, että ihmiset ovat nyt ottaneet tapahtuman omakseen. Viime vuonna mietimme, että kylässä on paljon liikunnallista porukkaa ja moni liikkuu yksin Konesniementielle, jossa on komeat maisemat. Siitä syntyi ajatus tällaisesta yhteisestä juoksu- ja ulkoilutapahtumasta”, kertoi tapahtuman järjestelijöihin kuulunut, Koppelon kylätalon pihapiirissä asuva Katri Kittilä (Inarilainen 8/2015).

KOPPELON KYLÄN SWOT- ANALYYSI

Kyläyhdistyksen laatiman nykytila-analyysin sekä avoimen kylätyöpajatyöskentelyn tuotosten yhteenvedona laadittiin nelikenttäanalyysi josta on nähtävissä kyläalueen haasteet ja mahdollisuudet kyläläisten näkemänä. Lisäksi kylätyöpajaan osallistuneet kyläläiset täyttivät pienimuotoisen kyselylomakkeen. Kyselyssä oli tarkentavia kysymyksiä kyläyhteisöstä ja sen toimivuudesta.

Koppelon kyläläiset pitivät kyläänsä siistinä ja viihtyisenä. Heidän mielestä kylän sijainti ja luonto tarjoavat hyvät puitteet retkeilyyn. Kyläläiset pitivät yhdistystoimintaa helposti lähestyttävänä mutta kaipasivat siihen hieman monipuolisuutta; kaikki ikäryhmät tulisi huomioida. Kyläläisten kesken vallitsee luottamus sekä hyvä yhteishenki. Naapuriapua ei Koppelossa vieroksuttu, mutta yhteistyö ulkopuolisten tahojen kanssa oli vähäistä.

Palveluista lähinnä kirjasto-, jätehuolto- ja postipalveluihin oltiin hyvin tyytyväisiä mutta tietoliikenneyhteyksiin kaivattiin parannusta. Koppelon kylätalolla on oma kuntosali, mutta liikuntamahdollisuuksia kaivattiin lisää.

Kylän heikkoudet kevyenliikenteen väylä katuvalaistus viemäriverkosto ei luontopolkua koiralatu opastetaulut	Kylän vahvuudet viihtyisä kylä toimiva kylätalo Peukalojärvi vaaramaisema jokiranta ihana maalaishäikylä
Kylän mahdollisuudet seikkailijan unelma luontopolkua kehitetään luontokompostia vaihdantatalous kylän tontit kyläkahvila	Kylän uhat väki vanhenee vähän aktiiveja toiminnassa yksityisiä maanomistajia ei saada uusia asukkaita

Kuvio 2. Koppelon kylän SWOT -analyysi, kyläläisten näkemänä

TAVOITTEET

1. Rakentaa kylätalon pihaan kaksi kappaletta komposti- WC. Nykyaikainen hyvin toimiva kuivakäymälä on käytössä hajuton ja viihtyisä ja mukava käyttää. Jotta kuivakäymälä olisi toimiva, on sen rakentamisessa, asentamisessa ja laitevalinnoissa kuitenkin huomioitava tietyt peruseikat. Kuivakäymälän tarpeellisuus on huomattu kylätalolla järjestettävien kyläiltojen yhteydessä.
2. Hyödynnetään Natura-alueen läheisyyttä viemäriverkoston saamiseksi kylään. Arvioinnin tekemisestä huolehtii hankkeen tai suunnitelman toteuttaja. Luvan myöntävä tai suunnitelman hyväksyvä viranomainen katsoo, että arviointi tehdään.

Sen on myös pyydetty lausunto arvioinnista alueelliselta ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on. Jos hankkeen toteuttaa elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus, lausunnon antaa ympäristöministeriö. Lausunto on annettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa (ympäristöministeriö).

3. Tavoitteena on saada kevyen liikenteen väylä Ivalosta Koppeloon. Koppelontie on kapea ja mäkinen ja se on vaarallinen kulkea varsinkin lasten.
4. Kylämaiseman umpeutumisen pysäyttämiseksi tavoitteena on suorittaa perinnemaiseman entisöintiä. Selvitetään rahoitusmahdollisuudet raivauksen suorittamiseksi, jonka jälkeen ollaan yhteydessä maanomistajiin. Luonnonsuojelulain nojalla voidaan perustaa erityisiä maisemanhoitoalueita. Niiden avulla vaalitaan muun muassa luonnon- tai kulttuurimaisemaa sekä alueiden historiallisia ominaispiirteitä. Maisemanhoitoalueet perustetaan tiiviissä yhteistyössä paikallisten toimijoiden, kuten kyläyhdistysten ja kuntien kanssa.
5. Selvitetään mahdollisuudesta rakentaa Koppelon satamaan opastetaulu jokisuun ja Konesniemen alueesta. Opastetaulussa kerrotaisi myös esim. kalastusluvan myyjät ja alueen eläimistöä.
6. Rakennetaan luontopolut Koppelovaaran laelle Peukalojärven kautta. Reitille sijoitettaisiin kaksi tulistelupaikkaa; Peukalojärven rannalle sekä Koppelovaaran päälle. Polut yhdistyisivät Konesniementiehen ja polkuja voisi käyttää talvella hiihtolatuksen pohjana. Kylällä olisi henkilöitä, joilla erinomainen maastotuntemus.

TOIMENPITEET

Tavoitteista on muodostettu toimenpiteitä, joille mietittiin aikataulu ja toteuttamistaho. Toimenpidesuunnitelmia on työstetty koko kylän avoimessa tulevaisuustyöpajassa 19.9.2015 sekä kyläyhdistyksen hallituksen toimesta. Tulevaisuustyöpajassa oli paikanpäällä 21 kyläläistä. Tulevaisuustyöpajan ryhmätyönä työstettiin eteenpäin kyläläisten toimesta konkreettisia tuotoksia muun muassa luontopolun rakentaminen, ”pusikot pois” sekä kevyenliikenteen väylä – katuvaloineen.

Luontopolun rakentaminen kylätalolta Koppelon vaaramaisemiin sai kyläläisissä suuren kannatuksen. Reitti kulki Peukalojärven kautta Koppelonvaaran laelle jossa olisi mahdollisesti toinen tulistelupaikka. Reitti yhtyisi jossain vaiheessa Konesniementielle, josta olisi hyvä pitää huoltoyhteyttä kodalle ja reitin varrelle. Peukalojärvelle on matkaa noin pari kilometriä ja maasto on helppokulkuista. Tälle reittiosuudelle voisi osallistua kaiken ikäiset, jos maastotyöt suoritettaisiin niin, että siinä kulki hyvä ja tasainen ”pururata”. Peukalojärven kirkasvetiseen rantaan rakennettaisiin tulistelupaikka, jossa voisi paistella makkaraa, seurustella sekä uida.

Luontopolun toteutuessa, sen varrella voisi esitellä geologisia kohteita. Huolenaiheena oli, että alueella on paljon yksityisiä maanomistajia joita ei ehkä tavoitettaisi kovinkaan helposti. Alue, johon luontopolkua suunniteltiin, on kartoitettu myös suunnistuskäyttöön. Todettiin myös, että kylästä löytyy henkilöitä, jotka tuntevat alueen hyvin ja kykenevät tekemään maastotyötä reitin suunnittelussa.

➤ [Ideat kehiin - esiselvityshankkeen toimenpide-ehdotus luontopolkuhankkeelle](#)

Edellä mainitut toimenpide luontopolun rakentamiseen on hieno idea. Luontopolulle voisi myös rakentaa maastokätköjä (geokätkeily) josta lähin esimerkki löytyy Mulkuvaaran laelta Törmäsen luontopolun varrelta. Luontopolkuaihioita sekä sinne sijoitettava mahdollinen kota/laavun, voi mallintaa Inarin kylien kärkihankeraportista. Raportti toimitetaan hankkeesta kaikkien kyläyhdistyksien käyttöön. Luontopolkuhankkeelle rahoitusta voi hakea Pohjoisimman Lapin Leader ry:ltä, joiden turvin tuetaan kylien elinvoimaisuutta, viihtyvyyttä ja elämisen edellytyksiä.

Työpajatyöskentelyn pohjalta on laadittu seuraavanlainen taulukko, jossa ilmenee kyläläisten ideoimat kylän tavoitteet ja toimenpiteet.

Tavoitteet	Toimenpiteet	Aika- taulu	Toteuttamistaho	Mahdollinen rahoitus
Kevyenliikenteen väylä Ivalosta Koppelo	Toimikunnan valinta, kylästä asiantuntija-avun käyttö. Maanomistajien luvat	2016- 2018	Inarin kunta/ELY	ELY Leader ry
Kyläkartta/opaste taulu	Selvitetään yhteistyössä olemassa olevat paikat. Yksityisten maanomistajien luvat	2016	kylän talkootyö Inarin kunta maanmittaustoimi sto	Leader ry
Pusikot pois Risukot "hyötykäyttöön" Perinnemaisema n entisöinti Tienvarren postilaatikoiden yhtenäistäminen	luvat, maanomistajien kartoitus. Raivataan tienvarret, metsien pensaikot, saarista ja jokivarresta pajukot pois. Vanhat niittykentät näkösälle Tehdään yhtenäiset postilaatikko telineet ja postilaatikat	2016 kevä- kesä- syksy	kylän talkootyö urheiluseurat työllisyysvaroin	Leader ry Inarin kunta Sponsorit Perinnemais emointituki
Luontopolut	Reitti Koppelovaaran laelle Peukalojärven kautta, 2kpl tulipaikkaa.	2017	maanmittaustoimi stosta kartta, kylän talkootyö	Leader ry
Kompostointi- wc 2 kpl	kuivakäymälät kylätalon pihapiiriin.	2016	kylän talkootyö/ kunnan työllisyysvaroin	Leader ry

Kuvio 3. Toimenpidesuunnitelma 2015–2020

KOPPELON KYLÄN KÄRKIHANKE

Ideat kehiin- Inarin kylien esiselvityshankkeen tavoitteena on suunnitella kylien viihtyisyyttä lisäävien pienten investointikohteiden toteuttamista sekä työstää investointitarpeista yhteinen kärkihankeraportti. Kärkihankkeita jatkotyöstään lokamarraskuun aikana Ideat kehiin –esiselvityshankkeen toimesta yhteistyössä kyläyhdistysten- sekä päätyöryhmän kanssa. Päätyöryhmän jäseniä ovat Inarin kunnan tekninen johtaja, Inarin kylien neuvoston nimeämä jäsen, hankkeen hallinnoijan edustaja sekä kaksi hanketyöntekijää. Hankkeen suunnittelija tekee hankkeen aikana tarvittavat asiakirjat kuten rakennuspiirustukset, kustannusarvion ja lupa-asiat. Hankekoordinaattori kirjoittaa yhden yhteisen Inarin kylien kärkihankeraportin toimenpideohjelmineen, joka sisältää yhden kyläkohtaisen kärkihankkeen.

Koppelon kyläyhdistyksen kärkihankkeeksi muodostui kaksi kompostointi- WC:n rakentaminen kylätalon pihaan. Rakennus sopeutetaan pihapiirin muihin rakennuksiin. Lisäksi kyläyhdistyksen toiveena on, että kylälle rakennetaan yhtenäiset postilaatikkotelineet, joissa on paristolliset led-valaisimet ja hankitaan postilaatikot. Satamaan ja mahdollisesti Koppelon tienpäähän tehdään opastetaulut.

Kärkihankeinvestoinnit hyödyntävät alueen asukkaita yleisesti, ja ne tulevat olemaan kaikkien asukkaiden ja kylän toimijoiden käytettävissä. Samalla edistetään kylätalon piha-alueella järjestettävien yhteisten kylätapahtumien toimivuutta. Kyläläisillä on myös selkeä tahtotila suojella luontoa ja tukea kestävä kehityksen periaatteita.

Ideat kehiin -hankkeessa on varattu resurssit yhden kärkihankeinvestoinnin osalta, joka Koppelon kyläyhdistyksen osalta on kahden kompostointi- WC:n rakentamisen suunnittelu. Postilaatikoiden ja opastetaulut satamaan sekä Koppelon tienpäähän ovat mallinnettavissa Inarin kylien kärkihankeraportista.

Koppelossa .../10.2015 Koppelon kyläyhdistyksen hyväksymänä

	Katri Kittilä
Koppelon kyläyhdistyksen	puheenjohtaja

	Eija Jääskeläinen
Koppelon kyläyhdistyksen	sihteeri